

22. Työnvälitys

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston toimintakertomus¹⁾ v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat

Työnvälitystoiminta kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

Naistyövoimasta vallitsi pitkin kertomusvuotta puute, ja myös melkoisena osana vuotta miestyövoimasta. Työnvälitystoimiston kaikilla muilla osastoilla vähenivätkin sekä työnhakemusten että työnhakijain luvut paitsi merimiesosastolla. Helsingin sataman poikkeuksellinen pysyminen auki koko talvikauden vaikutti yleensä edullisesti työtilanteeseen, vähentäen talvityöttömyyden varsin mitättömäksi. Kertomusvuodelle leimaa antaneet työtaistelut, raaka-aineiden saannin vaikeutuminen ulkomailta ja inflatoorinen kehitys hintatason nousuineen eivät muuttaneet edellä kuvattua yleiskuvaa, vaikka ne osittain aiheuttivatkin työnantajien puolelta ajoittaista pidättyväisyyttä työvoiman ottamisessa. Toiselta puolen on huomattava, että vientitavaramme edulliset ulkomaiset hinnat vaikuttivat talouselämäämme elvyttävästi. Työnhakijoiden vähennyksestä huolimatta tapahtui kaikilla erikoisosastoilla ja sekatyöntekijäin alaosastolla nousua työpaikkatarjouksien ja välitysten luvussa.

Vaikka työnhakijoiden kohdalla tapahtui melkein kaikilla osastoilla vähennystä, saati muutamilla erikoisaloilla huomata joko tilapäisiä tai jatkuvia työntekijöiden sijoitusvaikeuksia. Niistä mainitaan tarkemmin eri osastojen kohdalla järempänä.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna varatuomari A. Anerio ja varapuheenjohtajina toimittaja N. Teerimäki tammi-kuun 1 p:stä toukokuun 10 p:ään sekä toimittaja L. Nurmi viimeksi mainitusta päivästä kertomusvuoden loppuun. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo sekä työntekijäin edustajina leipuri K. Lindholm ja sihteeri O. Närvänen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat varatuomari H. Hallberg ja insinööri V. Hintikka sekä työntekijäin edustajat toimitsija V. Pulkkinen ja liittopuheenjohtaja A. Rämä. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaupunginjohtaja A. Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 8 (edellisenä vuonna 13) kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 93 (112) asiaa. Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavaa.

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Suomen muusikkojen liiton²⁾, Vankeusyhdistyksen³⁾ ja Valtakunnan kauppiaaliiton⁴⁾ sekä kielteisen lausunnon Suomen säästöpankkiliiton⁵⁾ ja Suomen vähittäiskauppiaaliiton⁶⁾ anomuksesta saada toimilupa työnvälityksen harjoittamiseen. Muita lausuntoja antoi lautakunta: palkkalautakunnalle viranhaltijoiden opastamisesta käyttämään heille kuuluvia sosiaalisia etuja⁷⁾ sekä kaupunginhallitukselle korjaus- ja muutostöistä työnvälitystoimiston käytössä olevassa rakennuksessa Aleksanterinkadun 1:ssä⁸⁾. Lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen työnvälitystoimiston virkailijoiden osallistumiseksi työnvälitysvirkailijoiden toukokuun 20—22 p:n välisenä aikana Porissa pidettäviin neuvottelupäiviin⁹⁾, henkisen työn osaston alaosastojen viralliseksi vahvistamiseksi¹⁰⁾ ja ylioppilasyhteistyksen puolenpäivänviran muuttamiseksi kokopäivänviraksi¹¹⁾.

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1951. — ²⁾ Työnv. lk. 23 p. tammik. 3 §. — ³⁾ S:n 23 p. tammik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 78 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 32 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. toukok. 33 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 30 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 37 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. toukok. 29 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. syysk. 64 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. syysk. 68 §.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuivat kolmeen alaosaan, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyömiesten alaosaan sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijäin sekä puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosaan. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto. Ammatinvalinnan ohjaus oli kertomusvuonnakin muodollisesti liitetty nuorisovälityksen yhteyteen.

Henkilökunta. Koko työnvälitystoimiston ja sen keskuskanslian johtajana oli filosofian maisteri S. Seppälä. Kirjaajana toimi neiti S. Solje ja ylivahtimestarina herra V. Kauhanen.

Yleisen miesosaston vt. johtajana toimi herra W. Ahtio, rakennus- ym. ammattimiesten alaosaan hoitajana herra V. Jyrkänne ja toimentajana herra T. Linnajoki, metalli- ym. ammattimiesten alaosaan hoitajana herra V. Lähikari ja toimentajana herra R. Ryöti, sekatyöntekijäin alaosaan toimentajana herra M. Turunen. Yleisen naisosaston vt. johtajana toimi herra K. Siikala, kotiapulaisten alaosaan hoitajana neiti S. Rechardt, tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosaan hoitajana filosofian maisteri K. Sihvonen sekä puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosaan hoitajana neiti L. Ahkia.

Henkisen työn osastonjohtajana toimi filosofian maisteri Y. Vuorjoki. Osastonjohtajan apulaisina toimivat neiti H. Koski ja virkaa tekevänä valtiotieteiden kandidaatti A. Välikangas. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. Ekroth, H. Kantola, T. Petäjäniemi ja V. Seppälä, vt. toimentajina neidit E. Weckroth ja H. Venäläinen sekä herrat H. Qvick ja O. Tiinus sekä vt. toimistoapulaisena rouva R. Salo. Osaston konekirjoittajana toimi neiti H. Tikkanen.

Nuoriso-osaston johtajana toimi filosofian maisteri W. Mattlar. Ammatinvalintapsykologina oli dosentti, filosofian tohtori K. von Fieandt, ammatinvalintasosiologina filosofian maisteri H. Turja, apulaispsykologina kasvatustieteen kandidaatti R. Viitamäki, apulaisina (asistenteina) filosofian maisterit A. Hiitonen ja T. Nousiainen, loka-kuun 1 p:stä alkaen M. Samooja sekä herra J. Mäkinen ja neiti E. Waris. Jälkitarkkailijana (jatko-ohjaajana) toimi osapäivätyöntekijänä ylioppilas K. Rainio. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. Berglund ja M. Turunen, herra A. Kättö ja neiti A.-M. Weckman, vt. toimentajana neiti D. Andersson ja konekirjoittajana rouva K. Mikkonen.

Henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisinä viranhaltijoina olivat puhelimenhoitaja M. Winkler ja vahtimestari V. Lahtinen.

Merimiesosaston johtajana toimi kertomusvuonna ekonomi N. Mattsson, naisten alaosaan hoitajana neiti A. Ahovaara, vt. toimentajana herra P. Tötterström ja v.t. vahtimestarina herra K. Vajo.

Maatalousosaston vt. johtajana toimi herra T. Leander.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. Auer, toimentajina neidit M. Olenius, E. Saarela ja A. Vitikka sekä järjestysmiehenä herra P. Pihakaski.

Kustannukset ¹⁾. Työnvälitystoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 24 384 695 mk:aan (edellisenä vuonna 18 963 795 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 23 704 636 mk (edellisenä vuonna 18 194 595 mk). V:n 1949 menoista valtio suoritti korvausta 8 510 161 mk.

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna, verrattuna edelliseen vuoteen, selviää seuraavasta asetelmasta:

O s a s t o	Vuonna 1950		Vuonna 1949	
	saapuneet	lähetetyt	saapuneet	lähetetyt
Yleiset osastot	3 430	1 675	2 434	2 380
Henkisen työn osasto	1 333	7 411	1 869	10 306
Nuoriso-osasto	927	5 394	1 637	6 673
Merimiesosasto	2 796	1 832	2 510	1 727
Maatalousosasto	343	341	416	939
Ravintolaosasto	1 198	4 683	1 160	5 628

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 228—229.

Yhteensä 10 027 21 336 10 026 27 653

Huoneistot. Yleiset osastot ja maatalousosasto olivat edelleen Aleksanterinkadun 1:ssä, henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto Aleksanterinkadun 21:ssä, merimiesosasto Satamakadun 2:ssa ja ravintolaosasto Mariankadun 22:ssa.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Seuraavasta asetelmasta käyvät selville koko toimiston työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	24 777	50.0	29 452	53.0	— 4 675	— 15.9
Naisten työnhakemukset	24 771	50.0	26 157	47.0	— 1 386	— 5.3
Yhteensä	49 548	100.0	55 609	100.0	— 6 061	— 10.9

Syistä, jotka vaikuttivat työnhakemusten vähentymiseen erikoisosastoilla, kerrotaan kunkin erikoisosaston kohdalla. Yleisille osastoille tehtyjen työnhakemusten vähenemisen aiheuttivat sekä työvoiman yhä kiristynvä puute, että syksykauden pitkäaikaiset lakot. Sekä absoluuttisesti että suhteellisesti suurin oli vähennys rakennusosastolla, mikä kuvastaa rakennustöiden vilkkautta pääkaupungissa. Työnhakemusten vähenemiseen vaikutti myös, että kevättalven sesonkityöttömyys supistui, kuten edellä on mainittu, varsin vähin. Työnhakemusten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2. — Voimassaolevia työnhakemuksia oli eniten marraskuussa ja vähiten heinäkuussa.

Työtä hakeneet henkilöt. Työnhakijoiden luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	11 197	51.1	14 290	55.0	— 3 093	— 21.6
Naiset	10 716	48.9	11 674	45.0	— 958	— 8.2
Yhteensä	21 913	100.0	25 964	100.0	— 4 051	— 15.6

Työnhakijoiden luvun vähenemiseen yleisillä osastoilla vaikuttivat työnhakemusten kohdalla mainitut syyt. Työnhakijoiden jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2, työnhakijoiden viikottaiset luvut taulukkoliitteestä 3.

Tarjotut työpaikat. Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	16 590	47.1	15 251	45.3	+ 1 339	+ 8.8
Naisten paikat	18 670	52.9	18 416	54.7	+ 254	+ 1.4
Yhteensä	35 260	100.0	33 667	100.0	+ 1 593	+ 4.7

Työpaikkatarjousten lisääntyminen työnhakemusten ja työnhakijain luvun vähennyksestä huolimatta osoittaa sekä työvoiman suurta kysyntää, että koko työnvälitystoiminnan ja erikoisesti työpaikkatarjousten hankinnan tehostumista. Kuten edellä mainittiin, kohosi työpaikkatarjousten luku erikoisosastoilla ja sekatyömiesten alaosastolla, laskien muilla alaosastoilla. Työpaikkatarjousten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 140.^s työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 165.² ja v. 1948 139.¹. Voimassaolevia työpaikkatarjouksia oli eniten toukokuussa ja vähiten joulukuussa.

Työnvälitykset. Työnvälitysten luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	14 178	50. ⁹	12 959	48. ^s	+ 1 219	+ 9. ⁴
Naisten välitykset	13 650	49. ¹	13 592	51. ²	+ 58	+ 0. ⁴
Yhteensä	27 828	100. ⁰	26 551	100. ⁰	+ 1 277	+ 4. ^s

Työnvälitysten luvun lisääntymistä tapahtui samoilla osastoilla kuin työnhakemustenkin kohdalla. Taulukkoliitteestä 2 selviää tarkemmin työnvälitysten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 56.² välitystä (v. 1949 47.⁷ ja v. 1948 55.^s) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 78.⁹ välitystä (v. 1949 78.⁹ ja v. 1948 77.⁷).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluivat henkisen työn osaston työnhakijoihin paitsi kesän työleireille ilmoittautuneita, jotka merkittiin maatalousosaston työnhakijoiksi; työpaikkatarjoukset ja työnvälitykset taas jakautuivat eri osastojen tilastoihin ko. työpaikan laadun mukaan. Ylioppilasvälityksen toimittamia työnvälityksiä oli yhteensä 2 333. Välitykset jakautuivat osastoittain: henkisen työn osasto 1 561, maatalousosasto 362, ravintolaosasto 31, rakennusmiesten osasto 3, metallimpien osasto 16, sekatyöntekijäin osasto 16, kotiapulaisten osasto 118, naisten tehdastyöntekijöiden osasto 6 ja puhdistustyöntekijäin osasto 29.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina ekonomi G. Hannén ja kauppatieteen kandidaatti A. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina johtaja J. Hakulinen ja liittopuheenjohtaja A. Happonen. Varajäsenet olivat: työnantajien edustajina filosofian maisterit H. Hormio ja G. Sjöberg sekä työntekijäin edustajina varatuomari V. Kanerva ja toimitusjohtaja L. Lehto. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli filosofian maisteri Y. Vuorjoki.

Verrattuna v. 1949 ei henkisen alan työmarkkinatilanteessa v. 1950 tapahtunut mitään suuria muutoksia. Vaihteluutta ei v. 1950 kuitenkaan kulunut. Vaihtelujen syynä olivat mm. seuraavat seikat: muutokset ao. alan työntekijöiden valmistusluvussa; talouselämän suhdannevaihtelut; ulkomaisen raaka-aineen saantivaikeudet; epävarmuus taloudellisen tilanteen kehityssuunnasta; inflaatio ja hintatason muutokset; palkkataistelu; säästäväisyysnäkökohtien perusteella tapahtuva valtionvirkojen supistamishanke jne. Seuraavassa mainitaan eräiden henkisen työn alojen työmarkkinatilanteessa tapahtuneita muutoksia.

Huomattava puute vallitsi edelleen oppi- ja kansakoulunopettajista. Sekä metsänhoitajilla että agronomeilla oli jatkuvasti sijoittumisvaikeuksia. Valmistuvien metsänhoitajien tulva päättyi kuitenkin viime keväänä, minkä jälkeen alkaa vaikuttaa valmistuslukumien alenemiseen muutamia vuosia sitten — liikatuotannon pelosta — tapahtunut tiedekuntaan pääsyn kiristäminen. Metsänhoitajien kohdalla voinee näin ollen sanoa pahimman kriisikauden alkavan hiljalleen väistyä. Samanlainen kehitys on huomattavissa agronomienkin kohdalla, vaikka valmistuslukumien vähentyminen on tapahtunut edellä mainitun tulevaisuudenpelon vaikutuksesta spontaanisesti ilman opiskelijarajoitusta.

Lainopin kandidaateilla jatkui edellisen vuoden tilanne: vastavalmistuneet saivat kuukausimääriä odottaa pätevyyttään vastaavan toimen saamista. Hallintokandidaateilla (entinen valtiotieteellinen virkatutkinto) ei ollut mitään sijoitusvaikeuksia. Valtiotieteen kandidaattien kohdalla tapahtui muutos. V:n 1950 kevään loppuun asti olivat hei-

dän sijoittumismahdollisuutensa erittäin hyvät, mutta sen jälkeen näyttää työpaikkojen ylitarjonta muuttuneen tarjonnan ja kysynnän tasapainoksi. Muutos lienee johtunut osittain siitä, että valtiotieteen kandidaatteja oli jo riittävästi valmistunut peittämään sodanjälkeisen ylikysynnän, osittain valtion virkamieskunnan supistamishankkeista. On vielä ennen aikaista päätellä, onko ilmiö pysyväisempi, ja mihin suuntaan tilanne tästä lähtien kehittyy.

Teknillisellä alalla tapahtui viime keväänä helpottumista niissä kohdin, joissa siihen asti oli ollut huomattavampia sijoittumisvaikeuksia. Tämä koski etupäässä opistoinsinöorejä ja teknillisen koulun käyneitä. Huomattakoon kuitenkin, että keväällä 1950 ei kurssipidennyksen vuoksi teknillisistä kouluista valmistunut yhtään oppilasta. Syksyn 1950 pitkälinen lakko vaikeutti väliaikaisesti työsuhteiden solmimista.

Sekä teknillisen että liikealan työnantajien keskuudessa oli vuoden lopulla huomattavissa pidättyväisyyttä uuden työvoiman ottamiseen. Tämä ei johtunut ainoastaan työtaisteluista vaan yleensäkin taloudellisen elämän epävarmuudesta ja kiristyvistä raaka-ainetilanteesta.

Nämä seikat eivät kuitenkaan sanottavasti muuttaneet työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhdetta. Konttorialallakin se pysyi suurin piirtein entisellään edelliseen vuoteen verrattuna.

Erikoistaitoja omaavista naiskonttoristeista oli edelleen puutetta, ja sijoitusvaikeuksia oli heikon pätevyyden omaavilla sekä iäkkäämmillä henkilöillä.

Taitavista liikeapulaisista oli jatkuvasti puutetta, mutta taloudellinen tilanne on sen sijaan myyntimiehille aiheuttanut sijoittumisvaikeuksia.

Kertomusvuonna oli henkisen työn osaston alaosaostajako seuraava: 1) virkamiehet, järjestöjen toimihenkilöt, korkeakoulututkinnon suorittaneet ja opettajat; 2) insinöörit ja teknikot; 3) konttorihenkilöstö; 4) myynti- ja mainoshenkilöstö; 5) muusikot ja muut taiteilijat; 6) ylioppilaat. Ylioppilaskunta toimi edelleen ylioppilaskuntien liiton huoneistossa välittäen opiskeleville ylioppilaille tilapäistöitä lukujen ohessa. Kun tämä n. 3 vuoden aikana muodostunut jako oli osoittautunut tarkoitustaan vastaavaksi, esitti työnvälityslautakunta kaupunginhallitukselle sen virallista vahvistamista, jolloin kunkin alaosaaston vastuunalaisen hoitajan virkanimityksenä olisi osastonhoitaja, minkä lisäksi, kun kolmen alaosaaston hoitajan palkka jäisi muuten toimentajan palkan tasolle, näitä olisi korotettava. Kun tämä palkkaluokkien korotus edellytti kaupunginvaltuuston hyväksymistä ja kun valtuustossa ei asian taakse saatu täyttä määränemmistöä, jäi muutos valitettavasti toteuttamatta.

Osasto harjoitti jatkuvasti molempiin työmarkkinaosaapuoliin kohdistuvaa propagandaa lehtiutisin ja -ilmoituksin, kirjeitse, puhelimitse sekä henkilökohtaisen yhteydenoton kautta.

Osaston lähettämien kirjeiden ym. postilähetysten luku oli kertomusvuonna 7 411 (edellisenä vuonna 10 306). Osastolle saapui 1 333 (edellisenä vuonna 1 869) postilähetystä. Osaston tilaamia ulkolinjapuheluita oli 606 (edellisenä vuonna 734).

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 5 391 774 mk (edellisenä vuonna 4 242 334 mk).

Työnhakemukset. Seuraavasta asetelmasta käyvät selville osastolle tehtyjen työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	7 348	46.0	8 089	49.3	— 741	— 9.2
Naisten työnhakemukset	8 637	54.0	8 306	50.7	+ 331	+ 4.0
Yhteensä	15 985	100.0	16 395	100.0	— 410	— 2.5

Työnhakijat. Osaston työnhakijoiden luvut osoittivat seuraavia muutoksia v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	3 088	41.9	3 872	47.2	— 784	— 20.2
Naiset	4 277	58.1	4 333	52.8	— 56	— 1.3
Yhteensä	7 365	100.0	8 205	100.0	— 840	— 10.2

Sekä työnhakemusten että työnhakijoiden luku pieneni v:een 1949 verrattuna. Miesten kohdalla aleni sekä työnhakemusten että työnhakijoiden luku, naisten kohdalla vain työnhakijoiden. Viimeksi mainittu johtunee tavallista lukuisammista työnhakemuksista esim. naiskonttoristeilla, jotka oman työnsä ohella hakevat tilapäisiä iltatyötehtäviä, tai liikeapulaisilla, jotka sesonkiaikoina hakevat tilapäisiä myyntitehtäviä.

Erikoisalaryhmissä tapahtui työnhakijavähennystä melkein kauttaaltaan. Lisäystä oli havaittavissa akateemisen loppututkinnon suorittaneiden luvussa (ks. selostusta edellä) sekä muutamissa harvoissa hajaryhmissä. Teknisellä alalla pysyi insinööriyötyöhenkilöiden luku suurin piirtein ennallaan, mutta teknillisen koulun käyneiden lukumäärä väheni selvästi (ks. ed.). Konttorihenkilöstössä taas väheni mieskonttoristien luku melkoisesti, naiskonttoristien vain vähän. Konttorityön eri haaroissa oli vähennys pienin konttoriharjoittelijoiden kohdalla. Myyntihenkilöstön kaikissa ryhmissä tapahtui vähennystä työnhakijaluvussa. Talouselämässä tapahtuneet muutokset eivät siis vaikuttaneet lisäävästi työnhakijamääriin. Poikkeusajan virkojen lakkauttaminen ei enää kertomusvuonna lisännyt sanottavasti työnhakijalukua, ja ns. »teurastuskomitean» työn tulokset eivät taas paljon ehtineet vielä näkyä.

Ylioppiläsvalityksen työnhakemusten ja työnhakijain luvut rasittivat osaston välitystilastoa, mutta kun sen toiminta kohdistui tilapäistöiden välittämiseen ylioppilaille myös muilla kuin henkisen työn aloilla, sen saamista työpaikkatarjouksista ja toimittamista välityksistä melkoinen osa merkittiin muiden ao. osastojen välitystilastoon. Ylioppiläsvalityksen työnhakijaluku oli kertomusvuonna 1 060.

Suurin työnhakemusten luku, 3 459, oli marraskuussa ja pienin, 1 098, heinäkuussa. Suurin työnhakijaluku, 2 926, oli myös marraskuussa, ja pienin, 937, heinäkuussa.

Työssä olevia työnhakijoita oli, kun ylioppiläsvalityksen työnhakijoita ei oteta huomioon, keskimäärin 21.5 % (edellisenä vuonna 31.2 %). Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijaluvusta keskimäärin 29.6 % (edellisenä vuonna 25.5 %).

Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat vv. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 205	40.8	1 446	34.7	+ 759	+ 52.5
Naisten paikat	3 194	59.2	2 720	65.3	+ 474	+ 17.4
Yhteensä	5 399	100.0	4 166	100.0	+ 1 233	+ 29.6

Työnvälitysten luvussa olivat muutokset v. 1949—50 seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 997	43.3	1 198	35.7	+ 799	+ 66.7
Naisten välitykset	2 612	56.7	2 156	64.3	+ 456	+ 21.2
Yhteensä	4 609	100.0	3 354	100.0	+ 1 255	+ 37.4

Sekä työpaikkatarjouksissa että välityksissä tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna huomattava nousu. Syyt tähän nouseen selviävät tarkastettaessa eri erikoisaloja.

Konttorihenkilöstön kohdalla oli välitysten luku v. 1949 1 278 ja v. 1950 1 445. Mieskonttoristeilla olivat kyseiset luvut 155 ja 208, naiskonttoristeilla 1 123 ja 1 237. Huomattavin lisäys oli tavallisten toimistoapulaisten kohdalla, mutta myös kirjanpitäjiä ja kirjeenvaihtajia välitettiin enemmän kuin v. 1949. Vähennystä oli konekirjoittajien, joiden puute edelleen oli huomattava, ja toimistoharjoittelijoiden kohdalla. Toimistoapulaisten välitysten lisääntyminen oli huomattavin tammikuussa, joka yleensäkin oli taloudellisesti edullinen kuukausi. Kesälomasijaisten kysyntä oli myös suurempi kuin edellisenä vuonna.

Taiteilijavälityksen välitysluku nousi 406:sta v. 1949 673:een v. 1950. Tämä nousu ei merkinnyt kyseisen työvoiman kysynnän kasvamista, vaan sitä, että osaston taiteilijavälitys kertomusvuonna tuli entistä enemmän tunnetuksi ja että sen toimintapiiri laajeni käsittämään kaikki taiteilija-alat.

Ylioppiläsvalityksessä nousi henkisen alan välitysten luku 670:stä 1 561:een. Nousu johtui paitsi tämän välityksen kasvavasta tunnetuksesta tulemisesta myös siitä, että huo-

mattava määrä ylioppilaita tuli sijoitetuksi yleisen väestönlaskennan palvelukseen joululoman ajaksi kotiseudullaan.

Virkamiesvälytyksessä (hallinto- ja opetustoimi, järjestöt) nousi välytysten luku hieman (155:stä 160:een). Nousu tapahtui opettajavälytyksessä, laskua julkisten virkojen kohdalla. Viimeksi mainittuun laskuun voi yhtenä syynä olla valtion virastojen pakollinen pidättyväisyys uusien virkailijoiden ottamiseen, kun toimessa oleva henkilöstökin on supistamissuunnitelmien alainen. Tässä yhteydessä on viitattava aikaisemmin mainittuun valtiotieteen kandidaattien työtilanteen tasaantumiseen.

Häiritsevänä tekijänä virkamies-, teknillisen alan ja myyntihenkilöstön välytyksessä oli loppuvuonna se, että aikaisemmin mainittujen osaston sisäisten uudelleenjärjestelysuunnitelmien aikana ei kahden eronneen virkailijan tilalle voitu ottaa uusia eikä toiminta voinut tapahtua täydellä teholla. Tämä vaikutti osaltaan välyyslukuihin. Suoranaista välytystapausten vähennystä tapahtui teknillisen alan (158:sta 146:een) sekä myyntihenkilöstön (683:sta 623:een) kohdalla. Kuitenkin on huomautettava, että teknillisen alan välytysten lasku tapahtui teknillisen koulun käyneiden ja luokittelemattoman eli muun teknillisen henkilöstön kohdalla ja että edellinen johtui mm. siitä aikaisemmin mainitusta seikasta, että keväällä 1950 ei kyseistä työvoimaa valmistunut. Vähennykset olivat vastaavasti 68:sta 45:een ja 56:sta 29:ään. Sen sijaan kohosi välyysluku insinöörien kohdalla 18:sta 36:een ja kemistien sekä laboranttien kohdalla 16:sta 36:een. Myyntihenkilöstön välytyksissä oli liikeapulaisten kohdalla nousua 415:stä 472:een, mutta muuten laskua, esim. myyntimiesten välytyksissä 114:stä 30:een, mikä viimeksi mainittu johtunee taloudellisen tilanteen epävarmuudesta ja raaka-ainesaannin vaikeuksista.

Ylioppilasvälytyksen toimittamat, edellisiin lukuihin sisältymättömät henkisen alan välytykset jakaantuivat eri aloille seuraavasti: opettajat 46, teknillinen ala 6, konttorihenkilöstö 218, myyntihenkilöstö 72, sairaanhoito 1, julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 1 176, taiteilijat 42, yhteensä 1 561.

Sekä voimassa olevien työpaikkatarjousten että välytysten luku oli marraskuussa suurin, nim. 1 473 ja 1 356, ja pienin heinäkuussa, nim. 303 ja 166.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 296.1 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 393.5 ja v. 1948 291.1. Lukujen suuruuteen vaikuttavat, että työnhakemusten lukua rasittavat ylimääräisissä virastotöissä olevien sekä ylioppilasvälytyksen luvut.

Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin osastolla kertomusvuonna 28.8 välytystä (edellisenä vuonna 20.5). Lukujen alhaisuuteen vaikuttavat edellä mainitut, työnhakemuskukua koskevat seikat.

Sataa työpaikkatarjousta kohden toimitettiin 85.4 välytystä (ed. vuonna 80.5). Nousu merkitsee, että työpaikkatarjouksia peruutui entistä vähemmän.

Osasto välitti kertomusvuonna 171 henkilöä Helsingin kaupungin ja 350 henkilöä valtion sekä valtion osakeyhtiöiden toimiin.

Kun akateemisen loppututkinnon suorittaneiden välytykset jakautuvat useihin eri ammattiryhmiin, mainittakoon, että osasto välitti kertomusvuonna kaikkiaan 98 tällaista työnhakijaa: 27 valtiotieteen kandidaattia, 20 ekonomia, 13 lainopin kandidaattia, 10 filosofian kandidaattia, 8 alemman oikeustutkinnon suorittanutta, 6 metsänhoitajaa, 5 diplomi-insinööriä, 5 agronomia, 2 hallinto-opinkandidaattia, 1 lääketieteen lisen-siaatin ja 1 sotakorkeakoulun suorittaneen. Miehiä oli näistä 57 ja naisia 41.

Nuoriso-osaston (nuorisovälitys ja ammatinvalinnan ohjaus) toimikunnan varsinaisia jäseniä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina dipl. insinööri G. Burmeister ja johtaja E. Varanko, työntekijäin edustajina toimittaja E. Salomaa ja toimitsija K. Järvelä sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustaja pastori A. Palmgren. Varajäseniä olivat työnantajien edustajina sosiaalijohtaja A. Kaskela ja varatuomari T. Sivula, työntekijäin edustajina Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton puheenjohtaja A. Sumu ja liittosihteeri V. Liljeström sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pääjohtaja R. Oittinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Nuoriso-osaston johtajana oli filosofian maisteri W. Mattlar.

Nuoriso-osasto huolehti entiseen tapaan alle 18-vuotiaitten työvälytyksestä, jota koskee seuraava selvitys. Siinä on huomioitu ainoastaan työpaikkoja hakenut nuoriso. Näin ollen eivät läheskään kaikki ammatinvalinnan ohjausta saaneet joudu mukaan tähän tilastoon, kun heistä osa hakeutuu myös eri kouluihin kartuttamaan tietojään.

Osastolle saapui kertomusvuonna 927 postilähetystä. Lähetettyjen kirjeiden lukumäärä oli 5 394. Vastaavat luvut 1949 olivat 1 637 ja 6 673.

Työnhakemukset. Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 3 407 työnhakemusta, joista poikien tekemiä 1 861 eli 54.6 % ja tyttöjen tekemiä 1 546 eli 45.4 %. Runsaimmin tehtiin uusia työnhakemuksia huhti—kesäkuun aikana, jolloin koululaiset pyrkivät sijoittumaan työhön. Myös marras—joulukuussa, jolloin koululaiset hakevat tilapäisansioita, oli työvoiman tarjonta runsaampi.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	1 861	54.6	2 499	56.0	— 638	25.5
Tyttöjen työnhakemukset	1 546	45.4	1 962	44.0	— 416	21.2
Yhteensä	3 407	100.0	4 461	100.0	— 1 054	23.6

Työnhakemusten lukumäärän aleneminen sekä tyttöjen että poikien kohdalla johtuu ennen kaikkea siitä, että työmarkkinoille hakeutuvien nuorten ikäluokat ovat olleet poikkeuksellisen pienet, jopa alemmat kuin minään vuonna osaston toiminnan aikana.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 2 807, joista poikia 1 472 eli 52.4 % ja tyttöjä 1 335 eli 47.6 %.

Työnhakijoita koskevat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 472	52.4	1 742	52.6	— 270	— 15.5
Tytöt	1 335	47.6	1 570	47.4	— 235	— 15.0
Yhteensä	2 807	100.0	3 312	100.0	— 505	— 15.2

Työnhakijaluvun vähentymiseen vaikuttivat samat syyt kuin työnhakemustenkin. Se seikka, että työnhakemusten luku väheni vielä enemmän kuin työnhakijoiden, osoittaa nuoren työvoiman suurta kysyntää.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri työaloille kuvaa seuraava taulukko:

	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Ammattiala						
Maa- ja metsätalous	7	0.5	5	0.4	12	0.4
Teollisuus ja käsityö	530	36.0	70	5.2	600	21.4
Rakennustyöt	2	0.1	—	—	2	0.1
Henkinen työ	85	5.8	604	45.2	689	24.5
Liikenne	120	8.1	—	—	120	4.3
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.1	6	0.5	7	0.2
Taloustoimet	—	—	59	4.4	59	2.1
Erinäiset toimet	727	49.4	591	44.3	1 318	47.0
Yhteensä	1 472	100.0	1 335	100.0	2 807	100.0

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia 24.4 %.

Työpaikkatarjoukset. Nuoren työvoiman huomattava puute näkyy siinä, että tarjottuja työpaikkoja oli tammi-, kesä-, heinä-, elo- ja joulukuussa enemmän kuin työnhakijoita. Kuitenkin on huomattava, että nuoriso-osastolle tarjotaan lukuisasti myös sellaisia paikkoja, jotka, kuten lähetin tai kotiapulaisen toimet, eivät ole haluttuja, tai joita tarkoituksenmukaisen ammatinvalinnan kannalta ei voida pitää yksilöllisesti sopivina. Tästä johtuen joudutaan tarjottujen työpaikkojen runsaudesta huolimatta jatkuvasti harjoittamaan sopivien työpaikkojen hankintaa.

Työpaikkatarjousten määrässä oli edelliseen vuoteen verraten tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1 673	54.2	1 592	53.7	+ 81	+ 5.1
Tyttöjen paikat	1 411	45.8	1 375	46.3	+ 36	+ 2.6
Yhteensä	3 084	100.0	2 967	100.0	+ 117	+ 3.9

Työpaikkatarjousten lisääntyminen ei ole suuri, mutta osoittaa kuitenkin, että nuoren työvoiman työtilanne on jatkuvasti ollut hyvä.

Tarjotut työpaikat jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	18	1.1	11	0.8	29	0.9
Teollisuus ja käsityö	655	39.1	155	11.0	810	26.3
Rakennustyöt	3	0.2	—	—	3	0.1
Liike- ja toimistotyö	83	5.0	552	39.1	635	20.6
Liikenne	79	4.7	—	—	79	2.6
Ravintola- ja hotelliliike	3	0.2	10	0.7	13	0.4
Taloustoimet	—	—	183	13.0	183	5.9
Lähetit	511	30.5	319	22.6	830	26.9
Muut	321	19.2	181	12.8	502	16.3
Yhteensä	1 673	100.0	1 411	100.0	3 084	100.0

100 työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 110.5 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 150.4. Luvun aleneminen osoittaa entisestäänkin kiristynyttä nuoren työvoiman puutetta.

Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 1 973, josta poikien välityksiä 1 131 eli 57.3 % ja tyttöjen 842 eli 42.7 %. Välityksissä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	1 131	57.3	1 158	59.0	— 27	— 2.3
Tyttöjen välitykset	842	42.7	804	41.0	+ 38	+ 4.7
Yhteensä	1 973	100.0	1 962	100.0	+ 11	+ 0.6

Työnvälitykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	14	1.2	5	0.6	19	1.0
Teollisuus ja käsityö	478	42.3	101	12.0	579	29.3
Rakennustyöt	2	0.2	—	—	2	0.1
Liike- ja toimistotyö	55	4.9	380	45.1	435	22.0
Liikenne	75	6.6	—	—	75	3.8
Ravintola- ja hotelliliike	2	0.2	7	0.8	9	0.5
Taloustoimet	—	—	60	7.1	60	3.0
Lähetit	249	22.0	167	19.9	416	21.1
Muut	256	22.6	122	14.5	378	19.2
Yhteensä	1 131	100.0	842	100.0	1 973	100.0

Vähennys poikien välitysluvussa johtui vastaavasta vähennyksestä teollisuuden alan ja lähettivälityksissä. Edellistä vähennystä voidaan pitää pitkällisestä lakkoajasta johtuvana. Jälkimmäinen osoittaa, että kun muita työpaikkoja on nuorisolla ollut runsaasti, on halu ryhtyä lähetiksi ollut varsin pieni.

100 työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 57.9 välitystä (edellisenä vuonna 44.0) ja 100 työpaikkatarjousta kohden 64.0 välitystä (66.1). Välityksistä oli oppilaspaikkoja pojille 546 eli 48.3 % kaikista poikien välityksistä ja tytöille 458 eli 54.4 %. V:n 1949 vastaavat prosenttimäärät olivat 55.7 ja 55.8. Tilapäistöihin välitettiin 56 poikaa ja 53 tyttöä, yhteensä 109 eli 5.5 % kaikista välityksistä.

Ammatinvalinnanohjaus. Kertomusvuonna jatkettiin määrätietoisesti ammatinvalinnanohjaustoiminnan kehittämistä, kaupunginhallituksen asettaman ammatinvalintakomitean ollessa edelleen suuntaa antavana, neuvottelevana elimenä. Sen puheenjohtajana toimi kertomusvuonnakin kaupunginjohtaja P. B. J. Railo.

Kuten edellisinäkin vuosina harjoitettiin kansakoulujen jatkoluokkien oppilaisiin kohdistuvaa informaatiotoimintaa, soveltuvuuden selvittämistä sekä työhönsijoituksen jälkeen tapahtuvaa jatko-ohjausta (jälkitarkkailua). Ohjaustyössä käytettiin jatkuvasti toimiston laatimia ohjaus- ja oppikirjoja Valitsemme ammattia (Vi väljer yrke) ja Minä ja ammatit (Yrket och jag). Koulun VI luokkalaisille jaettiin toimiston julkaisua Mihin nyt? (Vilken väg)?. Niille VI luokan oppilaille, jotka pyrkivät ammattikouluun, on myös suoritettu soveltuvuuskokeet entiseen tapaan.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 30 p:nä 1949 hyväksymän suunnitelman pohjalta päästiin kertomusvuonna ensi kerran, alustavien toimenpiteiden tapahduttua, toteuttamaan ammatinvalinnanohjausta myös keskikouluasteen viimeisellä luokalla.

Oppilaiden ohjaus keskikouluissa aloitettiin pitämällä kouluittain yleisestostavia esityksiä, minkä jälkeen oppilaat osallistuivat kouluissa toimeenpantuihin ryhmäkokeisiin heidän soveltuvuutensa selvittämiseksi. Lukuvuoden kuluessa keskikoululaiset myös osallistuivat tutustumis- ja opintoretkeilyihin, joiden kohteina olivat tehdas- ja liikelaitokset, virastot, oppilaitokset ja sairaalat. Kevään lopulla tapahtuneessa oppilaiden henkilökohtaisessa neuvonnassa otettiin huomioon oppilaiden ja heidän vanhempiensa toivomukset sekä lääkärin ja opettajien lausunnot.

Kevätlukukauden kuluessa ilmestyi ammatinvalinnanohjauksen toimittama julkaisu Keskikoululaisen ammatinvalinta, johon yhdysopettajan johdolla tutustutaan.

Ammatinvalinnanohjaustoiminnan työtä kuvastavat pääpiirteissään seuraavat numerotiedot:

I Informaatiotoiminta	1949	1950
a. Koululaisten retket teollisuus- ym. laitoksiin:		
Poikia ja tyttöjä yhteensä	2 520	5 085
Kohteita	67	86
Retkiä	483	644
b. Kouluissa pidetyt oppitunnit:		
Tuntien lukumäärä	54	138
Oppilaiden lukumäärä	1 176	4 130
c. Vanhemmille pidetyt esitelmät	8	37
d. Elokuva- ja rainaesitykset määrätyistä eri ammateista	16	10
II Henkilökohtainen ohjaus:		
a. Käyntejä toimistossa	1 341	2 423

Psykologinen soveltuvuuden tutkimus on edelleen laajentunut.

Sen johdosta, että keskikoululaisiin kohdistuvia ryhmäkokeita suoritettiin, paitsi kevätlukukaudella, myös seuraavan syyslukukauden kuluessa v:n 1951 neuvontaa varten, eri kouluissa testattujen oppilaiden yhteismäärät kohosivat huomattavan suuriksi, nim. 4 457:ään. Heistä on 2 578 keskikoululaisia, 558 jatkoluokkien oppilaita ja 857 ammattikouluun pyrkiviä kansakoulun 6 luokan oppilaita.

Yksilöllistä psykologista tutkimusta halusivat, lähinnä ammatteihin soveltumista silmälläpitäen, välittömästi eräät henkilöt tai huoltoviranomaiset asiakkaitansa varten. Tällaisia tapauksia oli 140, joista miehiä 83 ja naisia 57. Nuorisonhuoltajan lähettämiä oli edellisistä 17. Ryhmäkokein tutkittiin eräissä kaupungin koulukodissa vielä 13 oppilasta.

Henkilökuntansa valintamenetelmien kehittämiseksi veikkaustoimisto ja kansaneläkelaitos pyysivät toimistolta soveltuvuustestistöjä, edellinen kuponginlaskijoita, jälkimmäinen Hollerith-konekortistojen reijittäjiä varten. Tutkittu henkilömäärä oli yhteensä 150. Kaupungin liikennelaitokselle suoritettiin sen toivomuksesta psykologinen selvitys liikennehenkilökunnan koulutuksen tehostamisesta ja sen tulevista valintaperusteista.

Psykologisen soveltuvuustutkimuksen kehittämiseksi mahdollisimman yleisesti talouselämää hyödyttäväksi, otti kulkulaitosministeriö kertomusvuonna sen kannan, että soveltuvuustutkimuksen olisi kokeilumielessä toistaiseksi esiinnyttävä ulospäin epävirallisesti itsenäisen osaston nimissä.

Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni E. J. Edgren ja diploomimerikapteeni K. Päiviö sekä työntekijäin edustajina lämmittäjä A. Kangasmaa ja sihteeri G. Tuomikoski. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina merikapteeni A. Korhonen ja perämies L. Lindström sekä työntekijäin edustajina asiamies V. Ahokki ja alikonemestari V. Syrjänen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Osaston johtajana oli ekonomi N. Mattsson.

Kertomusvuonna osaston toiminta vilkastui keskimäärin n. 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työnvälitysten lukumäärässä oli lisäys 12.2 %. Vilkastuminen johtuu pääasiassa kahdesta syystä: kauppalaivastomme tonniston kasvusta ja Helsingin satamaan suunnatun liikenteen lisääntymisestä n. 10 %.

V:n 1950 lopussa käsitti kauppalaivastomme 652 alusta yhteiseltä bruttotonnimäärältään 567 800. Nettolisäys oli vuoden aikana 33 327 bruttotonnia (edellisenä vuonna 14 500). Helsingin satamassa käyneiden alusten luku oli 2 131, yhteensä 1 697 356 rekisteritonnia. Vastaavat luvut v. 1949 olivat 1936 alusta ja 1 554 760 rekisteritonnia.

Kansipäällystöstä oli kertomusvuonna jatkuvaa puutetta, varsinkin mitä tulee aliperämiehiin. Kesäkautena oli monasti mahdotonta saada perämiehille lomasijaisia. Konepäällystön osalta kysyntä ja tarjonta olivat jokseenkin tasapainossa. Alikonemestareita oli kuitenkin aika ajoin jonkin verran liikaa tarjolla. Radiosähköttäjistä oli kesällä vähän puutetta, mutta muina vuodenaikoina tarjonta tyydytti kysynnän. Kokeneista kansi- miehistä, varsinkin pursimiehistä ja kirvesmiehistä oli kesällä ja syksyllä puutetta. Kone- miehiä oli sitävastoin tarpeeksi tarjolla. Ammattitaitoisia stuurteja ja I-kokkeja oli kesällä niukasti saatavissa, mutta varsinaisesta puutteesta ei ollut kysymys. Sen sijaan oli kertomusvuonna naispuolisesta taloushenkilöstöstä jatkuvaa puutetta.

Merille ensi kertaa pyrkiviä naisia ja miehiä oli runsaasti hakijoiden joukossa. Näistä voitiin kertomusvuonna sijoittaa laivapaikkoihin n. 200 miestä (niistä 74 alle 18 v.) ja n. 100 naista.

Suuri joukko teknillisen koulun loppututkinnon suorittaneita koneteknikkoja sijoitettiin konepuolen miehistöpaikkoihin laivakokemuksen saamiseksi konemestarin kirjaa varten. Joitakin sähkötekniikkoja oli myös kertomusvuonna sijoitettu moottorilaivojen sähkömiehiksi.

Helsingin satama oli avoinna koko talven 1949/50. Osaston toiminta oli vilkkaimmillaan huhti—elokuussa.

Osasto oli kertomusvuonna, kuten edellisinäkin vuosina, kiinteässä yhteistyössä merialan eri ammattiliittojen sekä Suomen laivanvarustajain yhdistyksen kanssa. Suomen merimiesunionin syyskuussa järjestämällä kansainvälisillä kursseilla osastonjohtaja esitelmöi merimiesvälityksestä ja merilaista sekä Suomen sosiaalilainsäädännöstä. Osastonjohtaja suoritti lisäksi lukuisia neuvottelu- ja tutustumiskäyntejä sekä laivanvarustajain konttoreissa että laivoissa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 1 937 292 mk (edellisenä vuonna 1 475 355 mk).

Työnhakemukset. Merimiesosastolle esitettiin kertomusvuonna 4 283 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 3 608 eli 84.2 % ja naisten tekemiä 675 eli 15.8 %. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 121.2 työnhakemusta (edellisenä vuonna rasisitusluku oli 123.8).

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	3 608	84.2	3 278	84.6	+ 330	+ 10.1
Naisten työnhakemukset	675	15.8	598	15.4	+ 77	+ 12.9
Yhteensä	4 283	100.0	3 876	100.0	+ 407	+ 10.5

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli kesäkuussa, 999 työnhakemusta, ja pienin tammikuussa, 561 työnhakemusta.

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 594	37.2
Konehenkilökuntaa	1 467	34.3
Taloushenkilökuntaa (509 mp. + 675 np.)	1 184	27.6
Muut	38	0.9
Yhteensä	4 283	100.0

Työtä hakeneita henkilöitä oli merimiesosastolla kertomusvuonna 2 685, joista miehiä 2 332 eli 86.9 % ja naisia 353 eli 13.1 %. Työnhakijoista oli ulkokuntalaisia keskimäärin n. 45 %.

Työtä hakeneiden henkilöiden luvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 332	86.9	2 222	86.5	+ 110	+ 5.0
Naiset	353	13.1	346	13.5	+ 7	+ 2.0
Yhteensä	2 685	100.0	2 568	100.0	+ 117	+ 4.6

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärän suureneminen johtui jo aikaisemmin mainitusta Helsinkiin suunnatun liikenteen lisääntymisestä sekä sataman poikkeuksellisesta koko talvikauden aukiolosta.

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakautuivat seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 010	37.6
Konehenkilökuntaa	982	36.6
Taloushenkilökuntaa (313 mp. + 353 np.)	666	24.8
Muut	27	1.0
Yhteensä	2 685	100.0

Työpaikkatarjousten vaihtelut vv. 1949—50 käyvät selville seuraavasta asetelmasta:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 938	83.1	2 572	82.1	+ 366	+ 14.2
Naisten paikat	597	16.9	559	17.9	+ 38	+ 6.8
Yhteensä	3 535	100.0	3 131	100.0	+ 404	+ 12.9

Työpaikkatarjoukset jakautuivat eri aloille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 215	34.4
Konehenkilökuntaa	1 051	29.7
Taloushenkilökuntaa (512 mp. + 597 np.)	1 109	31.4
Muut	160	4.5
Yhteensä	3 535	100.0

Työpaikkatarjousten ja työnhakemusten välinen suhdeluku pieneni jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Yleinen rasitusluku oli 121.2 (edellisenä vuonna 123.8).

Työnvälitysten lukumäärä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 3 217, joista miesten välityksiä 2 665 eli 82.8 % ja naisten välityksiä 552 eli 17.2 %. Muihin kuntiin toimi-

tettiin välityksiä yhteensä 668, mikä on 20.8 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 21.5 %). Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 119 ja naisten kohdalla 13 eli yhteensä 132 välitystä, mikä on 4.1 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 54 eli 1.9 %).

Työnvälitykset. Välitysten määrässä tapahtuneet muutokset v. 1949—50 käyvät selville seuraavasta yhdistelmästä:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	2 665	82.8	2 365	82.5	+ 300	+ 12.7
Naisten välitykset	552	17.2	501	17.5	+ 51	+ 10.2
Yhteensä	3 217	100.0	2 866	100.0	+ 351	+ 12.2

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 75.1 välitystä (edellisenä vuonna 73.9) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 91.0 välitystä (91.5).

Välitykset jakautuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansienkilökuntaa	1 081	33.6
Konehenkilökuntaa	966	30.0
Taloushenkilökuntaa (462 mp. + 552 np.)	1 014	31.5
Muut	156	4.9
Yhteensä	3 217	100.0

Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajain edustajina maanviljelysneuvos M. J. Kaltio ja kapteeni R. Norrback sekä työntekijäin edustajina toimitsija E. Antikainen ja talousneuvos K. Lehti. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina agronomit M. Myllylä ja H. Frostell sekä työntekijäin puutarhuri G. Laine ja liittosihteeri U. Oras.

Maatalousosaston johtajana toimi osastonhoitaja T. Leander.

Maatalouden ja metsätöiden aloilla esiintyi kertomusvuonna puutetta ammattitaitoisista työntekijöistä. Naisten kohdalla oli tuntuvaa puutetta varsinkin koulutetuista karjakoista niinkuin myöskin lypsytaitoisista maatalouspalvelijoista.

Elo—syyskuun aikana puhjenneet metallialan ym. lakot aiheuttivat välillisesti häiriöitä osaston välitystoiminnassa, kun mm. sokerijuurikkaiden nosto siirtyi lakkojen tähden tavallista myöhemmäksi ja kun lakossa olevia, maaseudulla asuvia työntekijöitä siirtyi maataloustyöhön, niin että jokavuotiset runsaat työpaikkatarjoukset elonkorjuu- ja sokerijuurikkaan nostotyöhön jäivät varsin pieniksi.

Osaston toiminta osoitti kertomusvuonna etenkin välityksien kohdalla tuntuvaa lisäystä. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 62.7 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli kolmena edellisenä vuonna 68.0, 94.7 ja 91.5.

Maatalousosastolle tehtiin kertomusvuonna yhteensä 973 työnhakemusta, joista miesten 659 eli 67.7 % ja naisten 314 eli 32.3 %.

Työnhakemusten määrässä tapahtuivat edelliseen vuoteen verrattuna seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	659	67.7	716	72.3	— 57	— 8.0
Naisten työnhakemukset	314	32.3	274	27.7	+ 40	+ 14.6
Yhteensä	973	100.0	990	100.0	— 17	— 1.7

Työnhakemusten väheneminen miesten kohdalla osoittaa miestyövoiman kiristyvää puutetta maataloudessa.

Työnhakijoita oli osastolla 518, joista miehiä 315 eli 60.8 % ja naisia 203 eli 39.2 %. Työnhakijain enemmistö oli kertomusvuonna vieraspaikkakuntalaisia, keskimäärin 90.5 % (edellisenä vuonna 64.4 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	315	60.8	509	71.8	— 194	38.1
Naiset	203	39.2	200	28.2	+ 3	1.5
Yhteensä	518	100.0	709	100.0	— 191	26.9

Miespuolisten hakijain lukumäärän vähentyminen johtuu samasta syystä kuin hakemustenkin.

Enimmät työnhakijat, 128 eli 24.7 % työnhakijain kokonaismäärästä, tulivat ammattiryhmän »muut maanviljelystyöntekijät» osalle. Lähinnä suurimpina ryhminä olivat karjakot ja apukarjakot 97 eli 18.7 %, muonamiehet 82 eli 15.8 %, metsätyömiehet 66 eli 12.7 % ja navetta-apulaiset 45 eli 8.7 %.

Työpaikkatarjoukset. Kertomusvuonna sai osasto 1 551 työpaikkatarjousta, joista miesten paikkoja 1 016 eli 65.5 % ja naisten paikkoja 535 eli 34.5 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 016	65.5	1 075	73.9	— 59	5.5
Naisten paikat	535	34.5	380	26.1	+ 155	40.8
Yhteensä	1 551	100.0	1 455	100.0	+ 96	6.6

Kertomusvuonna tarjotuista paikoista kuului ryhmään »muut maanviljelystyöntekijät» 730 eli 47.1 %, karjakoiden ja apukarjakoiden ryhmään 165 eli 10.6 %, muonamiesten ryhmään 125 eli 8.1 %, maatalouspalvelijain ryhmään 110 eli 7.1 %, metsätyöntekijöiden ryhmään 108 eli 6.9 %, sekä navetta-apulaisten ja puutarhatyöntekijöiden ryhmään kumpaankin 85 eli 5.5 %.

Työnvälitykset. Osaston aikaansaamien välitysten kokonaismäärä oli 1 202, joista miesten välityksiä 840 eli 69.9 % ja naisten välityksiä 362 eli 30.1 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	840	69.9	507	75.8	+ 333	65.7
Naisten välitykset	362	30.1	162	24.2	+ 200	123.5
Yhteensä	1 202	100.0	669	100.0	+ 533	79.7

Välitysten huomattava lisääntyminen, 533 eli 79.7 %, johtuu osaksi ylioppiläsvälityksen kesäraivausleirille toimittamien ylioppilaiden luvun kasvusta 131:stä 362:een edelliseen vuoteen verrattuna, osaksi osaston toiminnan tehostumisesta ja sen saaman luottamuksen jatkuvasta lisääntymisestä.

Niinkuin alussa jo mainittiin vaikuttivat syyskesällä puhjenneet lakot jonkinverran haitallisesti osaston välitystoimintaan.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 123.5 (edellisenä vuonna 67.6) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 77.5 (edellisenä vuonna 46.0) välitystä.

Välityksistä kuului ryhmään »muut maanviljelystyöntekijät» 581 (ylioppiläsvälityksen toimittamia 362) eli 48.3 %, hakkuumiesten ryhmään 118 eli 9.8 %, karjakoiden ryhmään 98 eli 8.2 %, muonamiesten ryhmään 92 eli 7.7 %, puutarhatyöntekijäin ryhmään 73 eli 6.1 %, maatalouspalvelijain ryhmään 71 eli 5.9 % ja navetta-apulaisten ryhmään 60 eli 5.0 %.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot selviävät taulukkoliitteistä.

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Y. Lumi ja U. Heinonen sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Y. Karisalmi ja E. Kerman. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat K.

Koskinen ja ravintoloitsija M. Salmi sekä työntekijöiden edustajina leipuri K. Lindholm sekä järjestäjä V. Tuomioja.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. O. Auer.

Eräitä pienehköjä, paikallisesti rajoittuneita työnselkkauksia lukuunottamatta olivat ravintola-alan työmarkkinat kertomusvuonna rauhalliset. Alan kehityksessä oli erikoista se, että työmarkkinajärjestöjen väliset, koko vuoden kestäneet neuvottelut uuden työehtosopimuksen aikaansaamiseksi eivät johtaneet kokonaisratkaisuun vielä vuoden päättyessä ja että Oy. Alkoholiliike ab:n tarkkailu havaitsi tavallista runsaammin epäkohtia väki-juomalain noudattamisessa muutamien hotellien ja ravintoloiden kohdalla.

Myönteiset leimansa alan kehitykselle työnvälityksenkin kannalta antoivat työmarkkinajärjestöjen ja yleensä ravintolaväen intensiiviset pyrkimykset alan tason kohottamiseksi.

Alan edistämispyrkimykset kohdistuivat mm. henkilökunnan ammatti- ja kielitaidon lisäämiseen kurssien ja jatkokurssien avulla. Mainittakoon tässä yhteydessä, että osasto välitti viime keväänä ruotsinmaalaisen opettajan Suomen matkailijayhdistyksen hotelli Aulangossa järjestämille kylmäkakkokursseille.

Osaston välitystoiminta olisi kertomusvuonna ilmeisesti ollut tuloksellisempaa, jollei ammattitaitoisten työntekijöiden puute olisi sitä vaikeuttanut. Keväällä ja kesällä työvoiman puute esiintyi voimakkaimmillaan. Tämä johtui paitsi jälkikasvun puutteesta, osaltaan myös siitä, että alan työntekijöitä siirtyi runsaasti Ruotsiin, kun viisumipakko Suomen ja Ruotsin väliltä poistettiin. Ruotsiin lähtöä kiihdytti myös ruotsinmaalaisen työnantajien aktiivisuus työvoimanhankinnoissaan: kevään kuluessa esiintyi harva se päivä houkuttelevia työpaikkatarjouksia esim. pääkaupungin johtavan ruotsinkielisen sanomalehden ilmoitusosastossa. Osasto suhtautui yleensä kielteisesti Ruotsiin pyrkivien työnhakemuksiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden perusteella; tämä ei kuitenkaan estänyt länteenpäin suuntautunutta liikehtimistä. Työnhakijamäärän väheneminen ja toisaalta työpaikkatarjousten huomattava kasvu, johtuivat todennäköisesti osaltaan juuri tästä ilmiöstä.

Osaston mainostoiminta keskittyi kertomusvuonna pääasiassa sanomalehti-ilmoitteluun ja -kirjoitteluun sekä kiertokirjeitten sekä mainoskorttien lähettämiseen.

Yhteistoiminta työmarkkinajärjestöjen kanssa oli kertomusvuonnakin luottamuksellista. Mainittakoon, että osastolla oli tilaisuus säännöllisesti julkaista Suomen hotelli- ja ravintolahenkilökunnan liiton äänenkannattajassa työnvälitystä koskeneita kirjoitelmia otsikon Ravintolatyönvälityksen tiedonantoja alla.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 1 840 942 mk (edellisenä vuonna 1 317 473 mk).

Lähetettyjen kirjeiden ym. postilähetysten lukumäärä oli 4 683 (edellisenä vuonna 5 628) ja saapuneiden postilähetysten määrä 1 198 (1 160). Tilattuja ulkolinjapuheluja oli kaikkiaan 924 (881).

Työnhakemukset. V:een 1949 verraten tapahtui työnhakemusten määrässä asetelman mukaiset muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	786	12.0	805	12.1	— 19	— 2.4
Naisten työnhakemukset	5 759	88.0	5 862	87.9	— 103	— 1.8
Yhteensä	6 545	100.0	6 667	100.0	— 122	— 1.8

Työnhakemusten väheneminen 1.8 % johtui todennäköisesti samoista syistä, jotka vaikuttivat työnhakijoiden vähenemiseen.

Työnhakemusten jakaantumista ammattiryhmittäin kuvastaa seuraava taulukko:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	149	401	550	8.4
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	199	2 818	3 017	46.1
Keittiöhenkilöstö	148	2 351	2 499	38.2
Portierit ja hotellisiivoojat	277	128	405	6.2
Muut	13	61	74	1.1
Yhteensä	786	5 759	6 545	100.0

Johtohenkilöstön ryhmässä tapahtui miesten kohdalla työnhakemusten lisääntymistä v:een 1949 verraten (112:sta—149:ään). Naisten kohdalla tapahtui vähenemistä (423:sta—401:een) johtuen ilmeisesti mm. siitä, että työpaikkojen vaihtoa ei esiintynyt naishovimestarien ja emäntien kohdalla samassa määrin kuin edellisenä vuonna.

Työnhakijat. Edelliseen vuoteen verraten olivat muutokset työnhakijoiden kokonaismäärässä seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	374	12.3	377	12.1	— 3	— 0.8
Naiset	2 675	87.7	2 735	87.9	— 60	— 2.2
Yhteensä	3 049	100.0	3 112	100.0	— 63	— 2.0

On ilmeistä, että eräänä merkittävänä syynä osaston työnhakijamäärän vähenemiseen kertomusvuonna oli alan työntekijöiden jälkikasvun puute. Tätä tukee mm. se, että esim. tarjoilijatar- ja keittiöharjoittelijoiden sekä nuorempien paragon- ja viinikassojen tarjonta oli kysyntään nähden riittämätön. Jälkikasvun puute muodostikin jo viime vuonna pulman, jonka pikainen ja tuloksellinen ratkaiseminen on lähitulevaisuudessa tarpeen. Kun jälkikasvu saadaan alalla turvatuksi, on syytä odottaa, että myös työnhakijamäärä tulee kasvamaan paitsi edellä mainittujen työntekijöiden, myös esim. keittiömestarien, keittäjien ja kylmäkköjen kohdalla, joiden puute tuntuikin kertomusvuonna kaikkein suurimpana. Tätä taustaa vastaan oli varsin mieluisaa todeta, että uuden ja suuremman hotellin ja ravintolakoulun rakentamishanke sai viime vuonna uutta virikettä: Helsingin kaupunki myönsi tarkoitukseen tontin ja monet työnantajat tukivat asiaa huomattavin rahalahjoituksin.

Työssä olevia työnhakijoita oli 22.0 % (edellisenä vuonna 23.6 %) kaikista työnhakijoista.

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 40.3 (edellisenä vuonna 40.6 %).

Työnhakijoiden jakaantumista ammattiryhmittäin esittää seuraava taulukko:

	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Ammatti				
Johtohenkilöstö	61	215	276	9.0
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	99	1 168	1 267	41.6
Keittiöhenkilöstö	78	1 203	1 281	42.0
Portierit ja hotellisiivoojat	128	60	188	6.2
Muut	8	29	37	1.2
Yhteensä	374	2 675	3 049	100.0

Alalta siirtymistä oli havaittavissa nimenomaan tarjoiluhenkilökunnan keskuudessa. Varsinkin kertomusvuoden alkupuolella työnhakijat toisinaan valittelivat ansioiden vähyyttä verratessaan niitä esim. tehdastyössä maksettuihin palkkoihin. Tarjoilijattarien kohdalla olikin vähennystä edelliseen vuoteen verraten (1 076:sta 980:een).

Tarjoiluhenkilökunnan pyrinnot uuden palkkausjärjestelmän aikaansaamiseksi toteutuivat heinäkuussa, kun Oy. Alkoholiliike ab. sitkeiden neuvottelujen jälkeen suostui tilapäisjärjestelyyn: tarjoiluhenkilökunnalle myönnettiin tällöin oikeus saada 10 % palveluraha sekä ruoan että alkoholin myynnistä. Vaikuttiko tämä edistävästi alalle takaisin siirtymiseen, ei ainakaan osaston toiminnassa käynyt kyllin selvästi ilmi.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten kohdalla tapahtui edelliseen vuoteen verraten seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	378	7.3	295	6.3	+ 83	+ 28.1
Naisten paikat	4 825	92.7	4 359	93.7	+ 466	+ 10.7
Yhteensä	5 203	100.0	4 654	100.0	+ 549	+ 11.8

Ylioppilasvälitys sisältyy edellä olevaan taulukkoon siten, että miesten kohdalla on 6, ja naisten kohdalla 42 työpaikkatarjousta.

Työpaikkatarjousten määrässä tapahtui 11.8 %:n kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Paitsi osaston toiminnan vakiintumisesta työnantajien keskuudessa lienee työpaikkatarjousten huomattava lisääntyminen johtunut työvoimapulan tuottamista haitoista nimenomaan kesäkuukausina: työnantajat olivat pakotettuja kiinnittämään palvelukseensa heikommankin pätevyyden omaavia henkilöitä, jotka sitten epäonnistuttuaan tai epäonnistumisen pelossa jättivät työpaikkansa lyhyen työsuhteen jälkeen. Tämä aiheutti siten uuden työpaikkatarjouksen jättämisen osastolle. Tähän ilmeisesti osaltaan perustui avoimien työpaikkojen lukumäärän tuntuva kasvu kesäkuukausina edellisen vuoden vastaaviin kuukausiin verraten: kesäkuu 465 (edellisenä vuonna 407), heinäkuu 385 (254) ja elokuu 524 (418).

Ammattiryhmittäin jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	67	141	208	4.0
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	95	1 671	1 766	34.8
Keittiöhenkilöstö	101	2 845	2 946	57.2
Portierit ja hotellisiivoojat	90	103	193	3.7
Muut	19	23	42	0.8
Yhteensä	372	4 783	5 155	100.0

Yllä olevaan tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasväliityksen edellä mainitut työpaikkatarjoukset: miesten kohdalle 6, naisten kohdalle 42.

Ryhmää »muut» lukuunottamatta kasvoi työpaikkatarjousten määrä kaikissa muissa ryhmissä, niin miesten kuin naistenkin kohdalla, edelliseen vuoteen verraten (esim. johtohenkilöstö: miehet 40:stä 67:ään, naiset 115:stä 141:een; tarjoiluhenkilöstö: miehet 72:stä 95:een, naiset 1 329:stä 1 470:een). Miestarjoilijoiden kysyntä tosin hieman lisääntyi kertomusvuonna, mutta on kuitenkin vielä toistaiseksi vaikea sanoa merkitsikö tämä työnantajien uudelleen asennoitumista miespuoliseen tarjoiluhenkilökuntaan yleensä. Eteisvahtimestarien, annostelijoiden, kylmäkönapulaisten ja astiainkantajien kohdalla oli myös todettavissa kysynnän kasvua.

Osasto oli kertomusvuonna tavallista vilkkaammassa yhteistoiminnassa Kulutusosuskuntien keskusliiton ja Yleisen osuuskauppojen liiton toimenvälitysosastojen kanssa, jotka auliisti ilmoittivat osastolle avoimia paikkojaan, ja joille osasto puolestaan tarjosi varsinkin maaseudun työpaikkoihin pyrkineitä emäntiä.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 125.8 työnhakemusta. Tämä ns. rasitusluku oli edellisenä vuonna 143.8.

Työväliitykset. V:een 1949 verraten tapahtui työväliitysten määrässä seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten väliitykset	276	8.0	229	7.1	+ 47	+ 20.5
Naisten väliitykset	3 179	92.0	2 995	92.9	+ 184	+ 6.1
Yhteensä	3 455	100.0	3 224	100.0	+ 231	+ 7.2

Ylioppilasväliityksen aikaansaamat väliitykset sisältyvät edellä oleviin lukuihin siten, että miesten kohdalle tulee 4, naisten kohdalle 27 eli yhteensä 31 väliitystä.

Maaseudulle toimitettuja väliityksiä oli kaikkiaan 491 eli 14.2 % (edellisenä vuonna 422 eli 13.1 %).

Yhteydet maaseudun välityselimiin vilkastuivat kertomusvuonna. Tähän vaikutti valtakunnan vakanssiluettelo, jonka antamien viitteiden nojalla maaseudun työnhakijat varsin vilkkaasti ottivat yhteyksiä työväliitystoimistoihin ja työasiamiehiin. Nämä puolestaan välittivät k.o. työnhakijoiden työnhakemukset osastolle tiedoksi.

Työväliityksiä oli toukokuussa eniten, nimittäin 403, ja tammikuussa vähiten, nimittäin 212.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat välitykset seuraavalla tavalla:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	44	56	100	2.9
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	79	1 293	1 372	40.1
Keittiöhenkilöstö	81	1 722	1 803	52.7
Portierit ja hotellisiivoojat	58	69	127	3.7
Muut	10	12	22	0.6
Yhteensä	272	3 152	3 424	100.0

Tähän tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellä mainitut 31 välitystä.

Aikaansaatujen välitysten määrä oli kertomusvuonna suurempi kuin osastolle ilmoitautuneiden työnhakijoiden kokonaismäärä: välityksiä 3 424, työnhakijoita 3 049. Välitysmäärän suuremmuus johtui omalla tavallaan myös ammattitaitoisten työntekijöiden puutteesta: auttaakseen vaikeuksiin joutuneita työnantajia, semminkin kesäravintoloiden pitäjiä, osasto välitti heille saman työnhakijan tilapäistyöhön useammin kuin yhden keran. Näin tapahtui varsinkin tarjoiluhenkilökunnan kohdalla.

Johtohenkilöstön ryhmässä lisääntyivät välitykset edelliseen vuoteen verraten 82:sta 100:aan.

Alan tason kohottamisyrittäykset kuvastuivat viime vuonna myös Oy. Alkoholi-liike ab:n tiukentuneessa suhtautumisessa vastuunalaisiksi hoitajiksi pyrkineisiin hovimestareihin. Tästä mm. johtui, että kertomusvuonna oli toisinaan vaikea löytää sopivia henkilöitä vastuunalaisiksi hoitajiksi ja heidän sijaisikseen, vaikka ehdokkaita oli — sesonkiaikaa lukuunottamatta — lukumäärän puolesta suhteellisen riittävästi tarjolla.

Työpäivää kohden oli työnvälityksiä 11.1 (edellisenä vuonna 10.7).

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 66.4 (edellisenä vuonna 69.3) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 52.8 (48.4) välitystä.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta käyvät selville taulukkoliitteistä.

1. Työnhakijain ja työpaikkatarjousten luku kaupungin työnvälitystoimistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11.00) v. 1950

Viikko n:o	Päivä- määrä	Työnhakijoita kaikkiaan			Niistä						Voimassa olevia työpaikkatarjouksia		
					Työssä olevia			Vieraskuntalaisia					
		Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehille	Naisille	Yhteensä
1	5/1	774	397	1 171	78	77	155	142	113	255	112	393	505
2	14/1	987	427	1 414	76	75	151	165	126	291	142	375	517
3	21/1	951	511	1 462	107	99	206	209	174	383	141	399	540
4	28/1	1 019	540	1 559	113	111	224	268	199	467	181	390	571
5	4/2	1 044	542	1 586	142	85	227	278	198	476	120	434	554
6	11/2	1 120	578	1 698	136	101	237	317	230	547	120	463	583
7	18/2	1 045	536	1 581	150	104	254	327	189	516	126	449	575
8	25/2	1 070	562	1 632	168	134	302	316	186	502	125	502	627
9	4/3	1 048	537	1 585	163	96	259	311	178	489	117	544	663
10	11/3	1 049	593	1 642	176	128	304	317	207	524	121	558	679
11	17/3	1 044	600	1 644	194	127	321	342	213	555	137	548	685
12	24/3	1 014	532	1 546	192	106	298	334	214	548	158	570	728
13	1/4	1 084	678	1 762	208	136	344	365	206	671	209	602	811
14	6/4	960	673	1 633	165	93	258	325	205	530	224	743	967
15	15/4	1 108	875	1 983	175	113	288	372	246	618	244	823	1 067
16	22/4	1 114	946	2 060	167	132	299	360	270	630	246	854	1 100
17	29/4	1 133	1 025	2 158	164	131	295	307	164	471	272	839	1 111
18	6/5	1 202	972	2 174	165	111	276	371	287	658	254	875	1 129
19	13/5	1 288	1 049	2 337	188	133	321	375	292	667	314	978	1 292
20	20/5	1 178	965	2 143	171	82	253	362	278	640	346	985	1 331
21	27/5	1 258	1 008	2 266	185	123	308	389	305	694	346	962	1 308
22	3/6	1 145	1 023	2 168	147	105	252	348	298	646	287	906	1 193
23	10/6	1 207	1 023	2 230	172	113	285	383	291	674	219	910	1 129
24	17/6	1 206	879	2 085	190	105	295	409	278	687	223	844	1 067
25	23/6	1 147	879	2 026	184	94	278	427	306	733	273	812	1 085
26	1/7	887	535	1 422	185	87	272	282	119	401	159	689	848
27	8/7	828	583	1 411	173	105	278	289	126	415	145	707	852
28	15/7	801	579	1 380	180	96	276	273	132	405	139	668	807
29	22/7	594	326	920	187	96	283	221	154	375	123	536	659
30	29/7	595	290	885	164	103	267	252	103	355	117	483	600
31	5/8	602	285	887	181	103	284	263	86	349	122	520	642
32	12/8	644	324	968	211	127	338	272	93	365	135	562	697
33	19/8	608	396	1 004	187	141	328	254	113	367	153	633	786
34	26/8	674	419	1 093	186	155	341	279	109	388	159	605	764
35	2/9	616	420	1 036	155	138	293	262	117	379	196	585	781
36	9/9	694	529	1 223	156	147	303	297	294	591	172	619	891
37	16/9	756	556	1 312	170	131	301	337	163	500	185	650	835
38	23/9	700	551	1 251	158	136	294	323	175	495	263	630	893
39	30/9	743	553	1 296	156	119	275	324	181	505	202	540	742
40	7/10	692	563	1 255	155	110	265	282	171	453	186	517	703
41	14/10	739	536	1 275	162	122	284	298	156	454	156	481	637
42	21/10	754	549	1 303	176	129	305	316	165	481	171	448	619
43	28/10	791	540	1 331	181	110	291	312	172	484	159	430	589
44	4/11	794	538	1 332	173	113	286	325	163	488	157	397	554
45	11/11	1 048	878	1 926	150	143	293	492	386	878	164	362	526
46	18/11	990	752	1 742	193	109	302	468	366	834	174	351	525
47	25/11	937	766	1 703	181	126	307	427	351	778	168	373	541
48	2/12	920	752	1 672	171	103	274	456	355	811	184	413	597
49	9/12	1 444	1 213	2 657	169	109	278	910	713	1 623	175	353	528
50	16/12	967	728	1 695	194	93	287	488	372	860	211	411	622
51	23/12	673	311	984	165	72	237	265	96	361	192	339	531
52	30/12	655	264	919	165	50	215	253	71	224	104	295	399

2. Kaupungin työnvälitystoimiston

Osasto		1946	1947
		<i>Kokonais-</i>	
1	Yleiset osastot	2 588 771	3 208 956
2	Henkisen työn osasto	1 576 870	2 100 404
3	Nuoriso-osasto	1 353 636	2 731 029
4	Merimiesosasto	472 231	762 309
5	Maatalousosasto	362 027	491 119
6	Ravintolaosasto	573 625	886 364
7	Koko toimisto	6 927 160	10 180 181
		<i>Valtion suorittama</i>	
8	Yleiset osastot	1 025 304	1 274 922
9	Henkisen työn osasto	784 367	1 046 792
10	Nuoriso-osasto	669 524	1 338 049
11	Merimiesosasto	230 352	376 738
12	Maatalousosasto	266 900	364 739
13	Ravintolaosasto	285 377	439 062
14	Koko toimisto	3 261 824	4 840 302

3. Kaupungin työnvälitystoimiston kirjoihin rekisteröidyt työn-

Ammattiala		Työtä hakeneet henkilöt					
		Mp.	%	Np.	%	Yht.	%
		<i>Koko työn-</i>					
1	Maatalous	255	2.3	208	1.9	463	2.1
2	Metsätalous	67	0.6	—	—	67	0.3
3	Puuteollisuus	90	0.8	12	0.1	102	0.5
4	Paperiteollisuus	—	—	13	0.1	13	0.1
5	Metalliteollisuus	918	8.2	187	1.8	1 105	5.0
6	Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—
7	Kemiallinen teollisuus	11	0.1	15	0.1	26	0.1
8	Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	5	0.0	28	0.3	33	0.2
9	Voima-, kaasui- ja vesijohtolaitokset	—	—	—	—	—	—
10	Nahka-, jalkine- ja kumiteollisuus	22	0.2	24	0.2	46	0.2
11	Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	29	0.3	29	0.1
12	Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	0.0	156	1.5	158	0.7
13	Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	20	0.2	77	0.7	97	0.4
14	Graafinen- ja kirjansitomateollisuus	41	0.4	75	0.7	116	0.5
15	Rakennustyöt	1 002	8.9	—	—	1 002	4.6
16	Opetustoimi	37	0.3	67	0.6	104	0.5
17	Teknilliset alat	609	5.4	103	1.0	712	3.2
18	Liike- ja toimistoala	1 082	9.7	3 891	36.3	4 973	22.7
19	Terveiden- ja sairaanhoito	9	0.1	24	0.2	33	0.2
20	Julkiset yhdyskunnat ja järjestöt	123	1.1	18	0.2	141	0.6
21	Muut korkeakoulututkimuksen suorittaneet	930	8.3	732	6.8	1 622	7.6
22	Kirjallinen ja taiteellinen toiminta	355	3.2	46	0.4	401	1.8
23	Meriliikenne	2 450	21.9	353	3.3	2 803	12.8
24	Maaliikenne	154	1.4	8	0.1	162	0.7
25	Kalastus	—	—	—	—	—	—
26	Ravintola- ja hotelliliike	375	3.3	2 681	25.0	3 056	14.0
27	Taloustoimet	—	—	652	6.1	652	3.0
28	Erinäiset toimet	2 640	23.6	1 317	12.3	3 957	18.1
29	Kaikkiaan	11 197	100.0	10 716	100.0	21 913	100.0

menot ja tulot vuosina 1946—50

1948	1949	1950	1946	1947	1948	1949	1950	
<i>menot, mk</i>			<i>Menot, joihin valtio osallistuu, mk</i>					
4 850 165	5 639 318	6 491 424	2 563 261	3 187 306	4 808 677	5 601 491	6 443 267	1
3 514 603	4 242 334	5 391 774	1 568 736	2 093 584	3 504 003	4 235 409	5 375 836	2
4 785 608	5 737 693	8 007 141	1 339 048	2 676 099	4 709 451	5 030 995	7 420 802	3
1 292 560	1 475 355	1 937 292	460 705	753 476	1 284 615	1 469 130	1 925 552	4
697 446	551 622	716 122	355 867	486 319	692 546	545 522	706 972	5
1 293 423	1 317 473	1 840 942	570 754	878 125	1 287 774	1 312 048	1 832 207	6
16 433 805	18 963 795	24 384 695	6 858 370	10 074 909	16 287 066	18 194 595	23 704 636	7
<i>korvaus, mk</i>			<i>Valtion suorittama korvaus, %</i>					
1 923 471	2 077 682	.	40.0	40.0	40.0	37.1	.	8
1 752 001	2 117 600	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	9
2 354 725	2 515 418	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	10
642 307	734 500	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	11
519 409	409 002	.	75.0	75.0	75.0	75.0	.	12
643 887	655 959	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	13
7 835 800	8 510 161	.	47.6	48.4	48.1	46.8	.	14

hakijat, työnhakemukset ja välitykset ammattialoitain vuonna 1950

Työnhakemukset						Työpaikkatarjoukset						Välitykset					
Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%
<i>välitystoimisto</i>																	
578	2.3	317	1.3	895	1.8	879	5.3	537	2.9	1 416	4.0	693	4.9	358	2.6	1 051	3.8
88	0.4	—	—	88	0.2	155	0.9	9	0.0	164	0.5	161	1.1	9	0.1	170	0.6
130	0.5	18	0.1	148	0.3	81	0.6	11	0.1	92	0.3	49	0.3	8	0.1	57	0.2
—	—	21	0.1	21	0.0	—	—	24	0.1	24	0.1	—	—	16	0.1	16	0.1
1 514	6.1	270	1.1	1 784	3.6	866	5.2	235	1.3	1 101	3.1	593	4.2	176	1.2	769	2.8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	0.1	25	0.1	51	0.1	23	0.1	35	0.2	58	0.2	17	0.1	32	0.2	49	0.2
8	0.0	43	0.2	51	0.1	28	0.2	24	0.1	52	0.1	20	0.1	19	0.1	39	0.1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	0.2	30	0.1	83	0.2	10	0.1	36	0.2	46	0.1	8	0.1	22	0.2	30	0.1
—	—	43	0.2	43	0.1	3	0.0	38	0.2	41	0.1	2	0.0	24	0.2	26	0.1
6	0.0	241	1.0	247	0.5	1	0.0	156	0.8	157	0.4	1	0.0	90	0.7	91	0.3
42	0.2	115	0.4	157	0.3	47	0.3	148	0.8	195	0.6	42	0.3	116	0.8	158	0.5
50	0.2	115	0.4	165	0.3	120	0.7	84	0.4	204	0.6	83	0.6	53	0.4	136	0.5
2 032	8.2	—	—	2 032	4.1	2 536	15.3	—	—	2 536	7.2	2 039	14.4	—	—	2 039	7.3
58	0.2	122	0.5	180	0.4	54	0.3	51	0.3	105	0.3	37	0.3	37	0.3	74	0.3
1 369	5.5	221	0.9	1 590	3.2	167	1.0	35	0.2	202	0.6	131	0.9	27	0.2	158	0.6
2 337	9.4	7 026	28.4	9 363	18.9	630	3.8	3 012	16.1	3 642	10.3	514	3.6	2 296	16.8	2 810	10.1
15	0.1	34	0.1	49	0.1	1	0.0	10	0.1	11	0.0	1	0.0	7	0.1	8	0.0
265	1.1	24	0.1	289	0.6	728	4.4	562	3.0	1 290	3.7	698	5.0	544	4.0	1 242	4.5
2 427	9.8	1 850	7.5	4 277	8.6	4	0.0	—	—	4	0.0	2	0.0	—	—	2	0.0
919	3.7	91	0.4	1 010	2.0	704	4.2	76	0.4	780	2.2	669	4.7	81	0.6	750	2.7
3 760	15.2	675	2.7	4 435	9.0	3 013	18.2	597	3.2	3 610	10.2	2 739	19.3	552	4.0	3 291	11.8
248	1.0	10	0.0	258	0.5	200	1.2	5	0.0	205	0.6	122	0.9	4	0.0	126	0.5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
787	3.2	5 765	23.3	6 552	13.2	381	2.3	4 835	25.9	5 216	14.8	278	2.0	3 186	23.3	3 464	12.4
—	—	983	3.9	983	2.0	2	0.0	2 034	10.9	2 036	5.8	—	—	530	3.9	530	1.9
8 065	32.6	6 732	27.2	14 797	29.9	5 957	35.9	6 116	32.8	12 073	34.2	5 279	37.2	5 463	40.0	10 742	38.6
24 777	100.0	24 771	100.0	49 548	100.0	16 590	100.0	18 670	100.0	35 260	100.0	14 178	100.0	13 650	100.0	27 828	100.0